

Ariennir gan
Lywodraeth Cymru
Funded by
Welsh Government

Cymru o blaid Affrica

Cod Ymddygiad

Nod: atal achosion o Gam-drin Rhywiol, Camfanteisio'n Rhywiol a mathau eraill o gamdriniaeth

Mae staff, gwirfoddolwyr, partneriaid prosiect, unigolion sy'n cymryd rhan mewn Cynllun Cyfleoedd Dysgu Rhyngwladol (ILO), derbynyddion grant a chontractwyr Cymru o Blaid Affrica yn aml yn gweithio mewn swyddi dylanwadol yn y Deyrnas Unedig (DU) a thramor.

Yn y DU, ceir amrywiol amddiffyniadau cyfreithiol ar gyfer pobl agored i niwed nad ydynt i'w cael bob amser dramor. Mae'r gwaith sy'n cael ei wneud gan y rhaglen yng Nghymru yn cael ei arwain gan gyfraith, polisïau a gweithdrefnau'r DU.

Dylai'r Cod Ymddygiad isod gael ei ddilyn gan bob un sy'n cael ei ariannu gan y rhaglen Cymru o Blaid Affrica **pan fydd yn gweithio dramor**. Mae disgwyl iddynt ddilyn y Cod Ymddygiad hwn beth bynnag y bo'r cyfreithiau lleol. Lle bo hynny'n briodol, mae disgwyl i dderbynyddion grant a chontractwyr lofnodi copi o'r Cod Ymddygiad fel arwydd eu bod yn ymrwymo i'w delerau.

Gofynion y Cod Ymddygiad

Mae'r Cod Ymddygiad hwn yn amlinellu'r safonau sy'n ddisgwyledig gan dderbynyddion grant (gan gynnwys gwirfoddolwyr a staff), staff, gwirfoddolwyr, y rheini sy'n cymryd rhan mewn ILO, contractwyr a phartneriaid grant Cymru o Blaid Affrica (y'i gelwir wedi hyn yn staff, derbynyddion grant a phartneriaid) yn eu hymddygiad tuag at blant (merched a bechgyn), oedolion ifanc (menywod ifanc a dynion ifanc) ac aelodau o'r gymuned lle y mae gwaith yn cael ei wneud.

Fe'i cynlluniwyd i roi hyder i bob un sy'n gweithio gyda Cymru o Blaid Affrica ymgymryd â'i rôl a sicrhau bod perthynas gadarnhaol yn cael ei meithrin a'i chynnal rhwng pob un sydd ynghlwm â'r rhaglen.

Mae cyfrifoldeb ar staff, derbynyddion grant a phartneriaid i osgoi camau neu ymddygiad a allai fod gyfystyr ag ymarfer gwael neu ymddygiad a allai gam-drin, a dylent sicrhau hefyd fod diwylliant agored yn cael ei gynnal lle y gellir herio achosion gwirioneddol o dorri'r *Cod* neu achosion posibl o'i dorri.

Mae meithrin perthynas gadarnhaol ag aelodau'r gymuned yr ydych yn gweithio â hi yn hanfodol bwysig. Mae'n bwysig hefyd fod pawb yn ystyried y ddynnameg pŵer yn achos pob perthynas a phartneriaeth rhwng derbynnydd grant a chymuned, nid y rheini sy'n ymwneud â phlant yn unig.

Mae'r Cod yn gymwys i ymddygiad yn y gwaith neu rolau lle ymgymerir â gweithgarwch prosiect wedi'i ariannu, ond rydym hefyd yn disgwyl i staff, derbynyddion grant, contractwyr a'r rheini sy'n cymryd rhan mewn ILO a phartneriaid gymhwysu'r egwyddorion ymarfer da hyn yn eu bywydau personol.

Gall unrhyw achos o dorri'r polisi hwn mewn perthynas â staff ac eraill y tu allan i'w rolau proffesiynol – pryderon yn ymwneud â'u hymddygiad tuag at blant neu oedolion – arwain at gamau dilynol, gan gynnwys atgyfeiriad i'r awdurdodau cyfreithiol a thynnu'r grant yn ôl.

Mae pob derbynydd grant, contractiwr a phartner Cymru o Blaid Affrica wedi ei wahardd rhag cymryd rhan mewn ymddygiad niweidiol, sy'n cynnwys ond nid yn gyfyngedig i:

- Unrhyw ymddygiad neu weithgarwch a allai fod gyfystyr â chamfanteisio a cham-drin rhywiol
- Gweithgarwch rhywiol gyda phlant (personau o dan 18 oed) beth bynnag y bo'r oedran oedolaeth neu'r oedran cydsynio yn lleol. Nid yw camfarnu oedran plentyn yn amddiffyniad.
- Cyfnewid arian, cyflogaeth, nwyddau neu wasanaethau am ryw, gan gynnwys ffafrau rhywiol neu fath arall o ymddygiad sy'n sarhau, difrio neu'n gamfanteisio.
- Unrhyw weithgarwch arall sydd â'r bwriad o achosi niwed corfforol neu emosiynol, neu sy'n sarhau unigolyn neu'n gamfanteisio arno.
- Unrhyw weithgaredd, ymarfer neu ymddygiad sy'n awgrymu bod aelod o staff, derbynydd grant neu bartner wedi camddefnyddio ei bŵer a'i fod yn ymwneud ag unrhyw unigolyn ar sail dynameg pŵer sydd yn ei hanfod yn anghyfartal.
- Cynghorir yn gryf yn erbyn cynnal perthynas rywiol rhwng staff, derbynyddion grant, partneriaid ac unrhyw unigolion ar sail dynameg pŵer sydd yn ei hanfod yn anghyfartal oherwydd gallai danseilio hygredded ac uniondeb gwaith y rhaglen Cymru o Blaid Affrica.

At hynny, rhaid i aelodau staff, derbynyddion grant, gwirfoddolwyr ILO a phartneriaid Cymru o Blaid Affrica:

- Greu a chynnal amgylchedd sy'n atal pob ffurf o gamfanteisio a chamdriniaeth ac sy'n hyrwyddo gweithredu'r *Cod Ymarfer* hwn. Mae gan dderbynyddion grant gyfrifoldebau penodol i gefnogi a datblygu systemau sy'n cynnal yr amgylchedd hwn.
- Adrodd am unrhyw bryder neu amheuaeth y ceir achos o gamfanteisio, gan gynnwys camfanteisio neu gam-drin rhywiol, neu o dorri'r *Cod Ymddygiad* gan gyd-aelod o staff ar unwaith gan ddefnyddio'r dulliau adrodd sefydledig.
- Gwnewch yn siŵr eich bod yn gwybod sut i gysylltu â'ch Rheolwr Grant os byddwch angen adrodd am unrhyw gamdriniaeth.

Yr wyf i _____ o _____ yn deall yr egwyddorion uchod ac yn cytuno i gydymffurfio â hwy. Rwy'n deall yr eir i'r afael ag unrhyw achos o dorri'r Cod uchod yn unol â'r polisïau a'r gweithdrefnau sydd ar waith.

Llofnod: _____ Dyddiad _____